

Kultúrharc után, kultúrharc el?tt

2026 május 23. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Egy kit?n? délvidéki magyar költ? írta: nem lesz háború, mert már régóta háború van. És mi csak azt folytatjuk, amit eddig.

Egy-két megnyilatkozás a közelmúltból, tanulságnak. Sok mindenért becsülend?, rendkívüli tehetség? magyar

politikus szájából hangzottak el a szavak: „Uraim, a kultúra nem az én asztalom, az az önök asztala.”

Szentséges Sz?z Máriám. Idáig jutottunk. Gyurcsány és Lendvai Ildikó után is. Borzalom.

„Mindig minden a kultúrán múlik. A jó politika felismeri ezt, és megteremti a kulturális mozgásteret, és maga is a kultúra részévé és szolgájává válik.”

Egy annyit, de annyit gyalázott-rágalmazott, kiváló ember és nagyszer? gondolkodó mondta mindezt. Akir?l Alexa Károly joggal tehetett föl a költ?i kérdést, hogy vajon nem ez a nagy író volt-e a legokosabb magyar ember a XX. század végén és a következ? század elején? (Csurka Istvánnak hívták.)

Ha egymás mellé tesszük fenti két idézetet: égneek állhat a hajunk. Fel kellene ordítanunk az els? után, hogy de hát a kultúra – a magyar kultúra –, jó uram, mindnyájunk asztala! Mindig, mindenkor, mindenhol! Minden nap a kultúra napja, minden, de minden kultúra. Alapkérdés, hogy a kultúra áthatja-e – és mennyire – a társadalmat. A nemzeti kultúra pedig, a maga sajátságosan egyedi, felemel?en eredeti mivoltában, korszer? válaszokat adván a legfontosabb kérdésekre táplálja, ébren tartja és folyamatosan továbbadja a jöv?nek mindazt, amit magyar nemzeti szellemnek, utánozhatatlanul és kivételesen különleges módon a miénknek, a mi legnagyobb kincsünknek mondhatunk.

Ennyi. Ilyen egyszer? ez. Minden külön asztal nélkül.

Másrészt a második idézetet követi egy újabb: egy új magyar történelmi korszak kezdetén, 2012 elején, alig néhány héttel halála el?tt ezt írhatta Csurka István: „Valami nagyszer? van most a vészben kibontakozóban [...], minél világosabban látszik, hogyan akar Vásárosnamény, Bugac vagy Mohács hozzájárulni a magyar kultúrához: minél többet és többször serénykedünk [...], annál többet tettünk az új magyar kultúráért. Csak ez ment meg bennünket.” Elérkeztünk volna a lényeghez.

Ha nem el?z meg bennünket 2026. április 12-e. Minden vonatkozó el?zményével együtt. Még boldogult ifjúkoromban, újdondász szegedi újságíróskodásom évei alatt volt egy jópofa jogász cimborám, Pali. Járt be hozzám a szerkeszt?ségbe, jártunk be vele a kell? alkoholfogyasztásra a különféle szórakoztatóipari egységekbe, rengeteg jóíz?, kit?n? beszélgetés kíséretében. Tisztafej?, nagylelk?, talpig becsületes, eszmékt?l f?tött, haza- és szabadságszeret?, a Kádár-rendszer álszentségeit és a szovjet hódoltság egész valóságát hajszálpontosan, nagyszer?en látni és értelmezni képes fiú volt.

Egy, egyetlenegy bibi volt csak vele. Amint bölcsész lelkemmel bármiféle szép, nagy, emelkedett, költ?i-irodalmi-m?vészi magasságot (idézetet, utalást, példázatot stb.) hoztam el?, a teljes és tökéletes értetlenség és leginkább: iszonyúan felt?n? és lebírhatatlan érzéketlenség sugárzott róla vissza rám, kitartóan és magabiztosan. Körülbelül annyi affinitása volt a kultúrához, a m?vészet, az emberi szellem magasabbrend? darabjaihoz, mint nekem mondjuk a különben nagyra becsült kazánkovács szakma vagy éppen a biokémia vagy a kvantummechanika rejtelseihez.

Az analógia, sajna, több mint beszédes.

Az elmúlt másfél évtizedben – a mindenkori kivételek el?tt bár tisztelegve – kormányzati szinten ilyen drága Palikkal voltunk kultúraügyekben körül véve. Alighanem a kelleténél jóval nagyobb számban. Nem, nem vettek ?k palira bennünket, eszük ágában sem volt ilyesmi, csak éppen a tizenhat év összességében kifejezetten gyenge kulturális politikájának mélyebb rétegeiben – igen helyesen mondta a napokban egyik kiváló, ragyogóan nemzeti szellem? értelmiségi harcostársunk – az húzódik meg, hogy a kultúra igazi, komolyabb-elmélyültebb értelmét, értékét nem értették meg a döntéshozók.

Talán az egyedüli h?sies kísérletkivétel e másfél évtized alatt alighanem csak szegény jó Kásler Miklós lehetett a maga fura, magyar abszurd módra karakteres valóságában: a kultúra, a humaniorák ügyéért szenvedélyesen rajongó, hozzáért?, nagyszer? affinitású, neves onkológusprofesszor.

Idézzük csak fel a történeteket!

A Magyar Id?k hasábjain 2017. november 16. és 2018. szeptember 30. között jelenik meg Szakács Árpád Kinek a kulturális diktatúrája? cím? cikksorozata tizenöt részben. Elég komoly vita támad, 2018 nyarának végéig többek között megszólal a végül lemondásra kényszerül? Pr?hle Gergely államtitkár éppúgy, mint Mezey Katalin és

Szentmártoni János, Ács Margit és Száraz Miklós György, Fricz Tamás és Szentesi Zöldi László, Ágoston Balázs és Pataki Tamás, Bán Mór és e sorok írója.

Nemsokára A kultúra diktatúrája címmel könyv is napvilágot lát, amelynek szerz?je – Bayer Zsolttal duóban – a vitát elindító Szakács Árpád. A nagy purparlé konklúziói egyértelm?ek.

Annak ellenére, hogy az els? írások megjelenése után volt olyan magát nemzeti érzelm?nek hirdet?, így is számon tartott professzor, aki düht?l tájékozva, vadul kiáltozta az alig pár éve létrehozott tudományos intézet folyosóján, hogy de hát ki a fészkes fene az a Szakács Árpád?

És imígyen nagyjából el is érkezünk a már idézett Csurka István-i megállapításokhoz. Nem véletlen, hogy egyre többen mondják,

látnok lehetett.

A róla készült, máig egyetlen könyv szerz?jeként állíthatom:

valószínűleg tényleg az volt.

Miként ? mondta: a kultúra valóban minden, és valóban csak az menthet meg bennünket. Ezért kell harcolni érte.

[Orbán Viktor](#) 2018. október elején a felújított budai Vigadó átadásán, a Hagyományok Házána megnyitásakor azt mondta, hogy „kultúrharc nem Magyarországon, hanem Európában van”, utalván az akkoriban már föler?söd?ben lév? keresztény kultúrkör-ellenességre és iszlám nyomulásra, az itthoni dolgokat meg lazán elintézte annyival, hogy „néha azt hallom, Magyarországon kultúrharc zajlik [...], azt gyanítom, hogy az egyes pozíciók körüli lökdös?dés, a kultúrfilozófiák közötti hírlapi vita talán a modern élet megszokott rendjéhez tartozik. [...] Magyarországon inkább kultúrbéke van: lassan teljes egyetértés formálódik arról, hogy a jöv?nket a családra, a munkára és a nemzet újraegyesítésére kell építeni.”

Az egy másik színdarab. És a hírlapi viták, sokan tanúsíthatjuk, egyáltalán nem különböz? kultúrfilozófiák között vagy körül zajlottak, a család, a munka és a nemzetegyesítés kérdésköre pedig a létez? legszorosabban összefügg a mindent átszöv? és meghatározó kultúra egész univerzumával. Akár úgy is mint a modern élet megszokott rendjéhez tartozó dolog.

Ami azután, azóta – máig – történt: részint az égvilágon semmi, már ami a kormányzatot gátlástalanul gy?löl?k ostoba finanszírozásának folytatását illeti. Továbbá a kormányzati politikához valóban, átélten h? emberek tekintélyes hányadának elhanyagolását, lekezelését és ezzel párhuzamosan jó néhány tehetségtelen törtet? látványos, „? a mi emberünk” támogatásainak állandóságát. Mostanra elértünk a volt illetékes miniszter NKA-botrányáig és addig a százalmas szereplésig, ami Rónai Egonnal készült.

Kultúrharc után és kultúrharc el?tt vagyunk. Mert – még egyszer Csurkára utalva – miként eddig, ezután is minden a kultúrán múlik. Akár felismeri ezt a politika, akár nem: mi tudjuk.

És távolról sem utolsósorban: higgyék el, rutinunk van elég. Legalább úgy Balassitól vagy Pázmánytól idáig. Edzettség dettó. Egy kit?n? délvidéki magyar költ? írta: nem lesz háború, mert már régóta háború van. És mi csak azt folytatjuk, amit eddig.

Domonkos László

A szerz? író

www.magyar nemzet.hu

Ajánló